

novoměstský kurýr

10/2013

ČLÁNKY - INFORMACE - AKTUALITY - NÁZORY- FOTOGRAFIE

Pohled ze stráně nad vesnicí Sendraž přes vesnici do kraje směrem ke Hradci Králové. Vlevo Nové Město nad Metují, vpravo vodní nádrž Rozkoš Foto: J.B.

www.novomestskykuryr.info

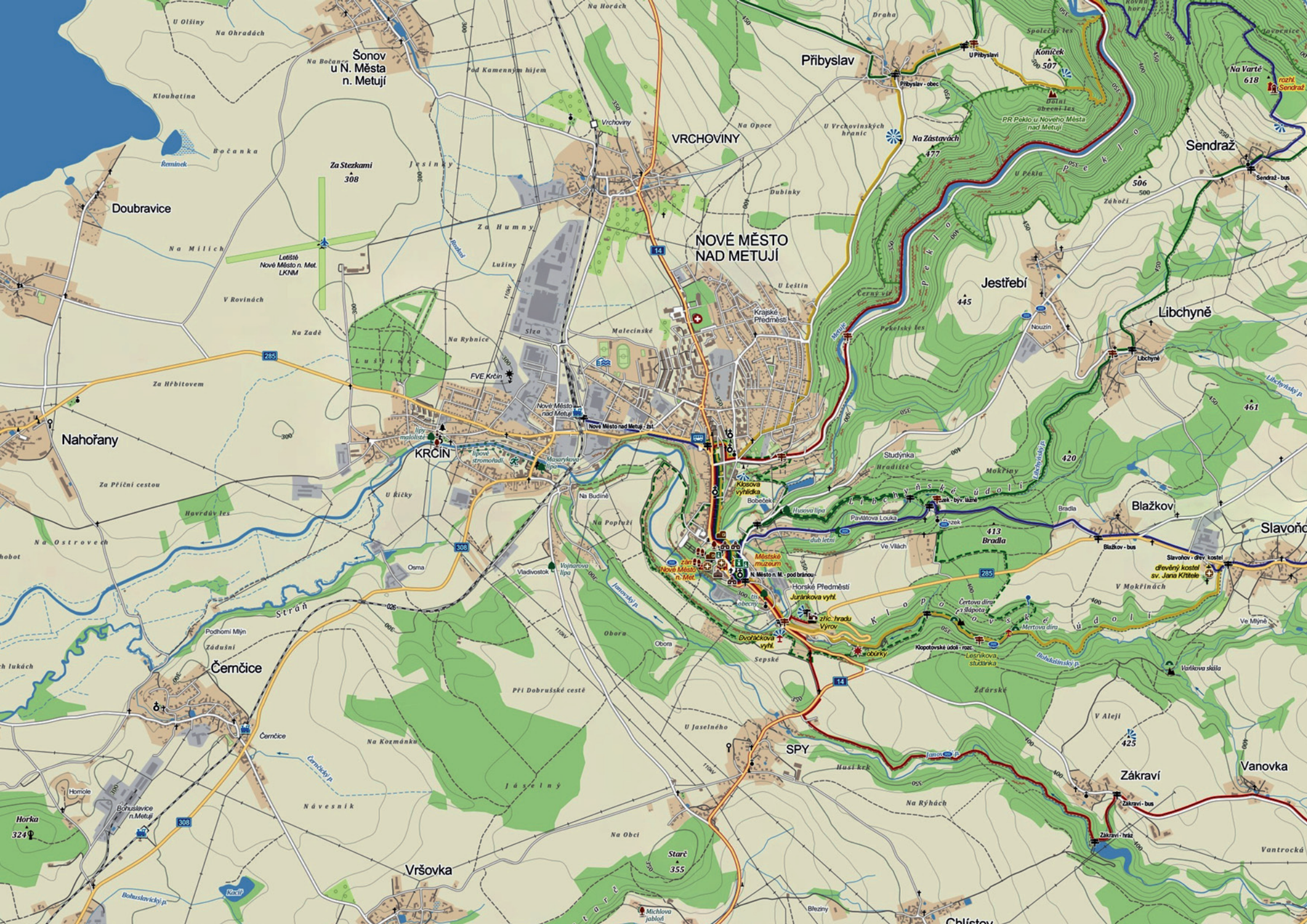
OBSAH:

MAPA REGIONU
NOVÉ MĚSTO NAD METUJÍ - ORP
SENDRAŽ
FOTOGRAFIE ROZHLEDNY
LETECKÝ POHLED NA SENDRAŽ

POHLED NA SENDRAŽ - široké panorama
NĚKOLIK FOTEK ZE SENDRAŽE
PŘELOŽKA SILNICE I/14
AKTUALITY:
NÁMĚSTÍ - VODA VE SKLEPECH

NÁMĚSTÍ - VOZOVKA
VĚŽ ZÁZVORKA MÁ NOVOU STŘECHU
JAK JSME VOLILI V NOVÉM MĚSTĚ NAD METUJÍ
ZASMĚJME SE S PANEM URBANEM
VTIP NA ZÁVĚR

Šonov
u N. Města
n. Metují

VRCHOVINY

NOVÉ MĚSTO
NAD METUJÍ

Přibyslav

Sendraž

Jestřebí

Libchyně

Doubravice

Nahořany

KRCÍN

Blažkov

Slavoňov

Černčice

SPÝ

Zákřaví

Vanovka

Vršovka

Chlístov

NOVÉ MĚSTO NAD METUJÍ obec s rozšířenou působností

Na mapce vpravo je přehled obcí, které spadají do působnosti Nového Města nad Metují ve smyslu ORP (obec s rozšířenou působností). Na řadě je další obec.

Tentokrát je to obec Sendraž.

SENDRAŽ

Nejdříve se vrátím do roku 1939 a uvedu zde, co o obci Sendraž napsal tehdejší starosta v knize „Nové Město nad Metují a jeho kraj“.

Na úpatí Orlických hor, pod kopcem Sendražským, vysokým 610 m a viditelným z dalekého okolí, krčí se vesnička Sendraž. Čítá 43 čísla popisná a má 149 obyvatel. Výměra obecního katastru je 185 ha.

Původ vesničky sahá k r. 1275, k založení tvrze sendražské, kdež obyvatelé, robotníci a obhájci, a zároveň strážci zemských hranic zřídili sobě obydlí jako podhradí. Původní vesnička stála o něco blíže, a to poblíž tvrze.

Ves dostala jméno po pánech tvrze. Tuto tvrz popisuje stará kronika písmáka Matěje Bystrého :

Na skalnatém nezarostlém kopci, nad řekou Methují, rozkládá se neveliká tvrz v pojmenování „tvrz Sendraž“, po pánech ze Sendraže a hradiště Krčina pod Jestřebím.

Vystavěna jest z lomového kamene, nevysoká, střechy dřevěné s podsebitím a otvory pro hájení. Ke tvrzi té vede špatná cesta od vesničky. Když se přijde ke tvrzi, musí se překročit příkop hradební, přes nějž byl most, který se dal v potřebě strhnouti. Odtud zabočovala cesta vpravo, chráněná vysokou ozubenou zdí. Vchod do tvrze nalézal se od strany severní s příkré stráně. Brána ona dala se v potřebě uzavřítí železnou vysunovací mříží. Nad bránou bylo podsebití a podstřeší, kde se nalézaly střílny, sroubené z mohutných dřev. Za bránou byl menší dvorek a odtud vlevo vchod do hlavní budovy.

Tato byla nevysoká, ale ze silných zdí sáhových. Mnoho místností zde nebylo. Byla velká světnice panská, tři pokoje, špižrna v přízemí, jejíž rovina a podlaha „glajchovala se“ se dnem

Zdroj obr.: stránky nmnm

příkopu hradebního. Odtud vedly kamenné schody do sklepů, jež byly dvoje nad sebou, spojeny jedním vchodem. Sklep spodní byl vytesán ve skále rukou lidskou. Po pravé straně dvorku byly místnosti pro čeleď a sluhy pána tvrze. Uprostřed dvorku byl stůl kamenný a několik lavic z hrubého dřeva. V rohu dvorku stála kuchyně.

Nad bránou byla věž, jež převyšovala obytné stavení a v ní světnička, jež sloužila pro hradníka, který odtud dával znamení hláskou troubou a oznamoval příchod blížících se hostů.

Tvrz byla obehnaná příkopem 5 m hlubokým a 7 širokým. Při východní a jihovýchodní straně byla obranná zeď s cimbuřím a před ní násypy a parkány ze silných trámů. Na jižní straně byla menší zahrada, kde se pěstovala zelenina pro kuchyni pána tvrze. Pod hlavní panskou budovou nalézaly se šatlavy, kamž byli zavírání všelijací záškodníci a pobudové, již byli co podezřelí v okolí schytáni. Původ tvrze na Sendraži sahá do r. 1275. Měla asi za úkol hájiti blízkou stezku ke Kladsku vedoucí, a z této tvrze zbrojný lid docházel na horní a dolní vartu a zde ohněm dávali výstrahu dále do kraje, když se v nepokojných dobách blížil nepřítel. Na nejvyšších bodech stály sloupy, 4 sáhy vysoké a 4 stopy široké, obalené slámou a prolité smolou k snadnému a rychlému

zapálení strážného ohně. Tato místa jsou dosud v soukromí i na mapách známa pod jménem Varta.

Vesnička nad tvrzi čítala 28 chalup, jejichž obyvatelé byli vesměs v podruží pána tvrze, jemuž musili vykonávat všeliké práce, robotou jim přináležející.

V roce 1338 vyhořela ves Sendraž, jen několik chalup zůstalo. Tu jim pán tvrze Zbyšek Sendražský daroval na zřízení nových obydlí dosti hrubého dřeva ze svých lesů a na čas slevil robotu. Tento dobrý pán brzy zemřel a po něm převzal držení tvrze v roce 1341 jeho syn Ješek. Ale tento se nestaral o dobro svých poddaných a jen vyhledával pitky a zábavy na vedlejších hradech a tvrzích a žil životem rozmařilým a bohupustým. Lid v útrapách a přetížen robotou přestal dbáti o stavby a odcházel. I sám pan Ješek Sendražský těžko se držel na tvrzi a brzy dostal se pod správu i s vesnicemi svými hradu Krčinu.

Nová rozhledna nad obcí Sendraž

Tvrz Sendraž vyhořela v roce 1564 do základů. Její půdorys podle skutečných poznatků jest v soukromé kronice v Sendraži a kopie jeho je na přání bezplatně k nahlédnutí.

Vzrůst obce: Od roku 1664 do r. 1721 ze 7 čísel popisných vzrostla obec na 17 obydlí, v druhé polovině 18. století vzrostla obec o 16 popisných čísel. Celkem obec čítala 33 popisná čísla. Do dnešní doby vzrostla na 43 popisná čísla.

Spolky.

Občané sendražští se nestarali dlouho o žádné spolkaření, pro úmornou práci na kamenitých polích byl tomu lid méně přístupný, proto nemohl se sebe menší kořínek přissát a ukořenit v naší vísce. Tehdy, když ohnivý kohout zžíral přečasto vesnici a v okolních vesnicích zakládány byly spolky bojovníků proti tomuto živlu, založili si též v Sendraži r. 1896 sbor dobrovolných hasičů. V začátku čítal sbor 24 členy vyzbrojené. Ještě toho roku koupila obec velkou ruční pojízdnou stříkačku a dvě berlovky. Spolek náš jest, byl a snad bude i nadále pohotově chrániti majetek svůj i svého bližního.

Sendražský kopec jest hojně navštěvován v létě i v zimě výletníky i turisty a zajisté každého z nich odmění za namáhavou cestu krásnou vyhlídkou na širošíř kraj a dovolí každému odnésti si v mysli nejkrásnější obraz veliké části naší krásné české vlasti.

Václav Holý, starosta.

Tolik tedy historický záznam.

A co o sobě píší dnes (převzato z internetových stránek obce Sendraž):

HISTORIE

V dobách dávno minulých sloužil Sendražský kopec jako „Zemská varta“, na níž žili strážci dávající v časech nejistých kouřové signály do vnitrozemí.

Podle knihy Hrady a zámky kraje hradeckého sahá původ obce do 12. století, kdy byla založena tvrz, zvaná Sendraž po pánech Sendražských ze Sendraže. V místě dnešního osídlení si začali zakládat svá obydlí poddaní těchto pánů.

Roku 1338 obec skoro celá vyhořela. Zbytek Sendražský se snažil poddané podpořit, proto jim daroval dřevo na roubení nových obydlí a poskytli úlevu na robotě. Jeho syn Ješek, který převzal po otcově smrti držení tvrze, statek natolik zadlužil, že se nakonec dostal pod správu hradu Krčín. Roku 1546 tvrz Sendražská vyhořela a více se neobnovovala.

V letech 1548 – 1848 byla obec územní součástí Náchodského panství. Od roku 1848 se Sendraž stala samostatnou obcí s vlastním obecním úřadem.

Hospůdka „U Sv. Floriána“ - místo častých osvěžovacích akcí. Jedna z nich se právě chystá. No není to krásný folklór? Foto: J.B.

Obyvatelé Sendraže se živilí převážně zemědělstvím a tkalcovstvím. Dařilo se i sadaření a včelařství. V letech před 1. světovou válkou se v obci díky příhraniční poloze rozmáhala i pašeráctví.

V roce 1937 byl do obce zaveden elektrický proud. Silnice Nové Město nad Metují-Jestřebí-Sendraž-Mezilesí spojila tyto sídla v roce 1946. Pravidelná autobusová linka po ní jezdí od roku 1951.

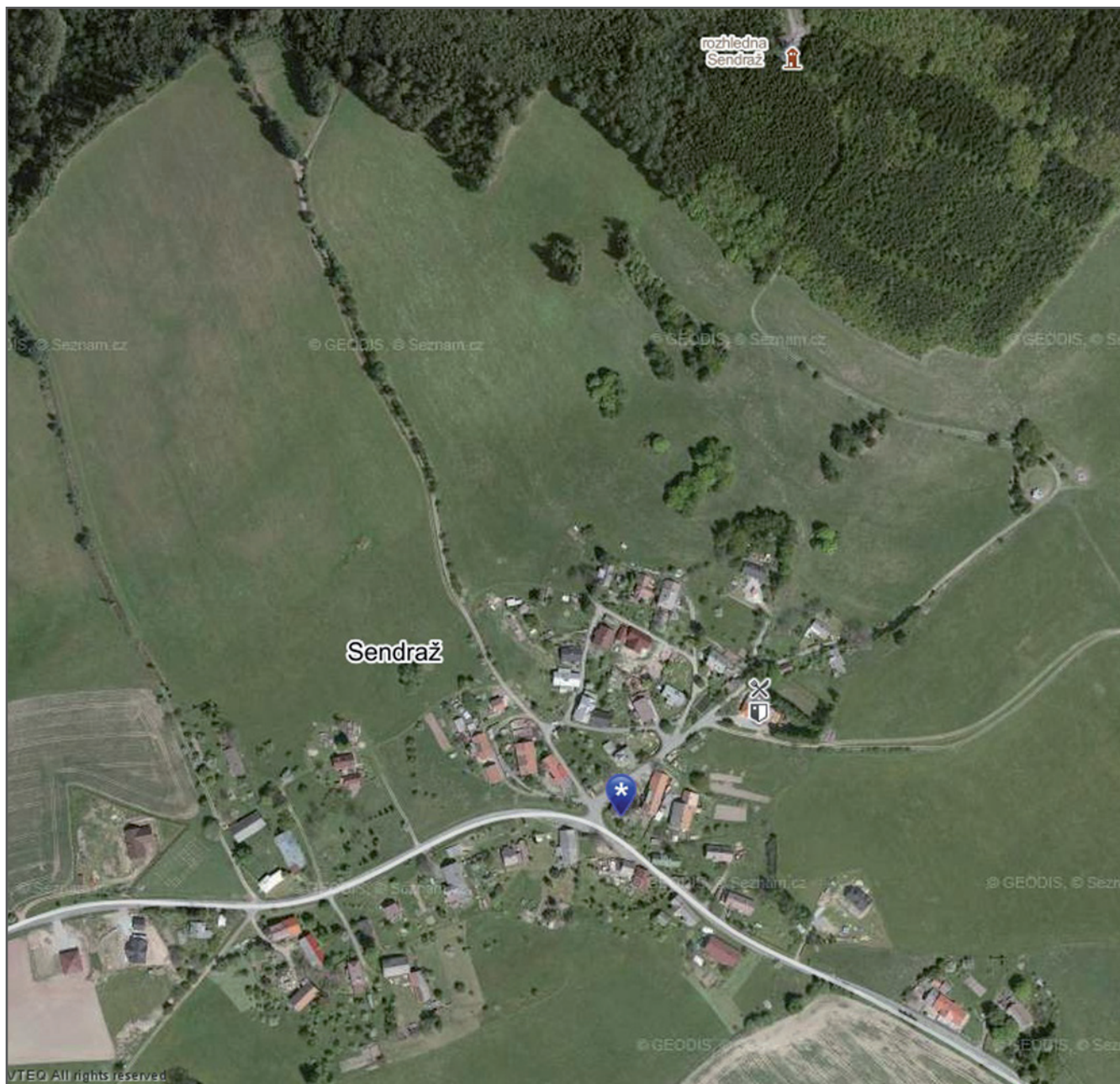
Kolektivizace zemědělství se nevyhnula ani Sendraži. Protože zdejší zemědělci odmítali založit zemědělské družstvo, zabralo JZD Mezilesí v roce 1958 část sendražských pozemků pod silnicí spojující obě obce. JZD Sendraž bylo založeno roku 1959. V roce 1960 bylo sloučeno spolu s JZD Libchyně a JZD Jestřebí. Tento celek se v roce 1973 spojil s Mezilesím a Slavonovem. První sloučení z roku 1959 se týkalo také „národních výborů“, čímž obce Sendraž i Libchyně spadaly pod Jestřebí. V roce 1990 se Sendraž opět stala samostatnou obcí.

SENDRAŽ DNES

Malá vesnička nacházející se v severovýchodních Čechách v podhůří Orlických hor, na východě ohraničená přírodní rezervací Peklo. Leží na jihozápadním svahu sendražského kopce, který poskytuje jedinečný a mimořádný pohled do krajiny.

Za dobré viditelnosti lze spatřit za Hradcem Králové tyčící se Kunětickou horu, severozápadním směrem Krkonoše se Sněžkou, západně přes vodní nádrž Rozkoš u České Skalice i vzdálený Ještěd v Jizerských horách, na východ pak Orlické hory. Nově tu je rozhledna, která poskytuje pohled i na severní stranu, kde se tyčí větrná elektrárna u Nového Hrádku.

Hlavní osou osídlení je komunikace spojující Nové Město nad Metují, Jestřebí, Sendraž a Mezilesí. Kromě dominujících rodinných domků jsou v obci i objekty občanského vybavení, především objekt požární zbrojnice, obecního úřadu a pohostinství u sv. Floriána s přílehlou plochou pro sportovní využití. V obci také funguje prodejna smíšeného zboží - Koloniál.

Letecký pohled na obec Sendraž.

A já k tomu dodávám:

Obec Sendraž leží na překrásném místě nad krásnou českou krajinou. Rozhledna je ideálním místem k pohledu jak směrem k polským hranicím, tak zejména na krajinu k západu, severu i jihu.

Pokud se podaří počasí s vyjímečnou viditelností, tak dohlédnete až k Železným horám, Chvaleticím, Krkonošům, Jizerským horám, Orlickým horám a já nevím kam ještě. Ideální místo pro pořizování panoramatických snímků.

Na Sendraž se dostanete po několika trasách - přes pekelské údolí, přes Jestřebí, přes Libchyně, přes Klopotovské údolí, Slavoňov a Mezilesí. Pěkné turistické procházky z Nového Města nad Metují.

Určitě to stojí za návštěvu.

Doporučuji.

J.B.

Pohled přes Sendraž v pozadí s českou krajinou. Foto: J.B.

PŘELOŽKA SILNICE I/14

Přeložka silnice I/14 - je to téma, které se v poslední době rozvířilo v souvislosti s přípravou návrhu nového územního plánu. Plánovaná přeložka má procházet územím, které je zobrazeno na fotografiích:

foto 1: pohled od mostu u Ammannu (dříve Stavostroj) ve směru plánované přeložky, která má vést přes zobrazená pole nad Vrchoviny.

foto 2: pohled na sjezd k viaduktu od Spů - zde má vést přeložka visutým mostem podél železniční trati k novoměstskému nádraží.

foto 3: pohled od nádraží podél bývalých konzerváren - trasa plánované přeložky.

foto 4: pohled podél nádraží k uhelným skladům - rovněž plánovaná trasa přeložky.

foto 5: pohled směrem k bývalým konzervárnám z místa plánovaného kruhového objezdu cca 100 metrů od mostu přes železnici u Ammannu.

foto 6: pohled od bývalého učiliště Stavostroje k nádraží - plánovaná trasa přeložky

foto 7: pohled z prostoru nad cestou do Vrchovin z Nového Města směrem k mostu u Ammannu - tudy je plánována přeložka.

Z fotografií je jasně patrné, že přeložka jednak vede městem v prostoru nádraží a pod sídlištěm Malecí a že přetíná potenciálně velmi kvalitní stavební pozemky vhodné pro rozvoj Nového Města v budoucnosti směrem k Vrchovinám. Proč přeložka? Proč ne plnohodnotný obchvat?

Stále je čas to změnit! Proč se občané tak málo zajímají o rozvoj svého města?

Na silnici I/14 se dá předpokládat silný kamionový tranzitní provoz!

Podrobnosti viz www.novomestskykuryr.info, aktuality 2013.

1
2, 3, 4
5, 6
7

J.B.

AKTUALITY

NÁMĚSTÍ - VODA VE SKLEPECH

Na náměstí probíhá sondování, zřejmě s cílem zjistit, jak zabránit pronikání vody do sklepů přilehlých domů.

Podaří se to vyřešit?

Mohutné podpěry na podloubí domů svědčí o tom, že stabilitě podloží se moc nevěří.

Co s tím asi udělá voda, která tam někde začala proudit po poslední rekonstrukci náměstí?

J.B.

NÁMĚSTÍ - VOZOVKA

Tak tohle je ta slavná silnice I/14, pro kterou se už několik desetiletí plánuje přeložka (mimoходом rovněž skrz město - ale o tom se zmiňuji na jiném místě), protože nyní vede přes náměstí, jak je vidět na přiložených fotografiích. Je pravda, že po ní přes náměstí těžká doprava nejedí, ta už dávno jezdí jinudy (konkrétně přes Krčín), ale přes to, po poslední rekonstrukci tato vozovka opakovaně dělá potíže.

Proč asi?

No protože se propadá.

A proč se propadá?

Protože stabilita podloží pod vozovkou je nedostatečná.

Na fotografiích jsou vidět řídnuocí kostky na některých místech - to je počínající propad vozovky.

Na vjezdu do náměstí už se dokonce začínají (znovu) objevovat nerovnosti.

Je to velká škoda, když tak velká investice na tak historicky exponovaném místě trpí takovými nedostatky.

Kdo udělal chybu? Podaří se definitivní náprava?

J.B.

VĚŽ ZÁZVORKA MÁ NOVOU STŘECHU

Historická věž „Zázvorka“ dostala pěkný dárek - novou

střechu. Kdo se o to zasloužil? Bylo to „Oddělení rozvoje města - odbor majetku města“, sekce památky.

Takže pozitivní skutečnost - o památky se v Novém Městě nad Metují pečují!

JAK JSME VOLILI V NOVÉM MĚSTĚ NAD METUJÍ

Strana číslo	Strana název	Platné hlasy celkem	Platné hlasy v %
20	ANO 2111	950	18,24
1	Česká str. sociálně demokratická	894	17,16
4	TOP 09	823	15,80
11	Křesť. demokr. unie-Čs. str. lid.	580	11,13
21	Komunistická str. Čech a Moravy	543	10,42
6	Občanská demokratická strana	465	8,92
17	Úsvit přímé demokr. T. Okamury	399	7,66

2	Strana svobodných občanů	158	3,03
23	Strana zelených	135	2,59
3	Česká pirátská strana	110	2,11
15	Strana Práv Občanů ZEMANOVCI	38	0,72
9	politické hnutí Změna	24	0,46
18	Dělnic. str. sociální spravedl.	24	0,46
13	Suver.-Strana zdravého rozumu	21	0,40
5	HLAVU VZHŮRU - volební blok	20	0,38
10	Strana soukromníků ČR	14	0,26
22	LEV 21-Národní socialisté	6	0,11
14	Aktiv nezávislých občanů	4	0,07

Tak to vidíte, milí spoluobčané - lidé z velké části volí srdcem ale nikoli hlavou. Řada z voličů má zalíbení v malých stranách, ať už z jakýchkoli důvodů - ale neberou v úvahu, že jejich hlas je vlastně zahozen - jejich strana se do parlamentu nedostane a tak jejich zbožné přání něco ovlivnit, zpravidla to, co se jim v příslušném volebním programu líbilo, zůstává nenaplněno.

Přitom volební programy velkých stran často obsahují to samé, tam je naděje na splnění, i když určitě to není zaručeno.

Ale marné volání - příště to dopadne stejně. Takový je volební život.

VTIPY NA ZÁVĚR

Na policejní akademii vysvětluje plukovník rovnici. $5-7+2=0$.

Všichni čumí jak puci. Plukovník: „Dobře tedy, příklad.

V autobusu je 5 policajtů, sedm jich vystoupí.

Kolik policajtů musí nastoupit, aby byl autobus prázdný?“

Naskočí policajt do tramvaje a zařve: „Sledujte ten taxík!“

Policisté zastavili auto, protože za volantem seděl bernardýn. Zbláznil jste se??? rozčilují se na vedle sedícího muže. Já za to nemůžu, stopoval jsem a tenhle jedinej mi zastavil.

Policista zastaví auto: „Pane řidiči, z vás je cítit rum!“

„To není možný - švagr celý večer tvrdil, že pijeme koňak!“

ZASMĚJME SE S PANEM URBANEM

Sedí lord ve svém pokoji, hledí zamyšleně do plápolajícího krbu, popíjí svojí obvyklou sklenku whisky. Venku sněží a on čeká, až přijede jeho manželka s tchyní.

Po chvíli vstoupí do pokoje Jean: „Pane, zaslechl jsem rolničky. Přijely saně.“

„Obě, Jean?“

„Jean, přineste mi klavír.“

„Proč pane?“

„Zapomněl jsem si na něm doutník.“

Lord spí a najednou se ozve strašná rána. Lord se probudí a volá:

„Jean Jean! Co to bylo?!“

„Klid Lorde, to jen kočár zatočil do vedlejší ulice.“

„Aha, aha, aha. A CO TA RÁNA?!“

„Víte, Lorde ona tam žádná nebyla!“

Zpracoval: ing. Jindřich Buchal, ČSA 821, Nové Město nad Metují, 54901.

www.novomestskykuryr.info

Zveřejněno v „Novoměstském kurýru“ vždy poslední den v příslušném měsíci.

Není určeno pro tisk. © PC Print.

Sendraž - pohled při příjezdu od Mezilesí na kopec směrem k nové rozhledně. Foto: J.B.

Sendraž - pseudoroubená chalupa u cesty k Sv. Floriánu (hospoda). Foto: J.B.